

ÚLOHA ŘEDITELSTVÍ CVIČENÍ A ROZHODČÍ SLUŽBY

K efektivní přípravě a úspěšnému splnění cílů i úkolů cvičení značně přispívá také ředitelství cvičení (ŘC) a rozhodčí služba (RS) — vojskoví, úsekoví a směroví rozhodčí, kontrolní a v případě potřeby i výzkumné skupiny. Tyto orgány mají zvláštní význam zejména na vševojskových taktických cvičeních.

Složení ředitelství cvičení, rozhodčí služby a ostatních skupin se stanoví v Organizačním nařízení.

Přípravu vševojskového divizního taktického cvičení nebo ukázkového divizního taktického cvičení řídí od počátku hlavní funkcionáři štábu armády (okruhu). Velitel před zahájením prací vydá zpracovatelům potřebné podklady. Hlavní funkcionáři armády (okruhu) tvoří současně základ ředitelství cvičení a rozhodčí služby.

Ředitelství cvičení, rozhodčí služba, kontrolní a výzkumné skupiny vytváříme z generálů a důstojníků, kteří mohou zabezpečit organizaci a provedení cvičení na vysoké úrovni.

Jak potvrzují zkušenosti, ředitelství divizního taktického cvičení může být ve složení:

- řídící cvičení,
- zástupce řídícího pro věci politické,
- štáb ředitelství cvičení v čele s náčelníkem štábu — prvním zástupcem řídícího cvičení,

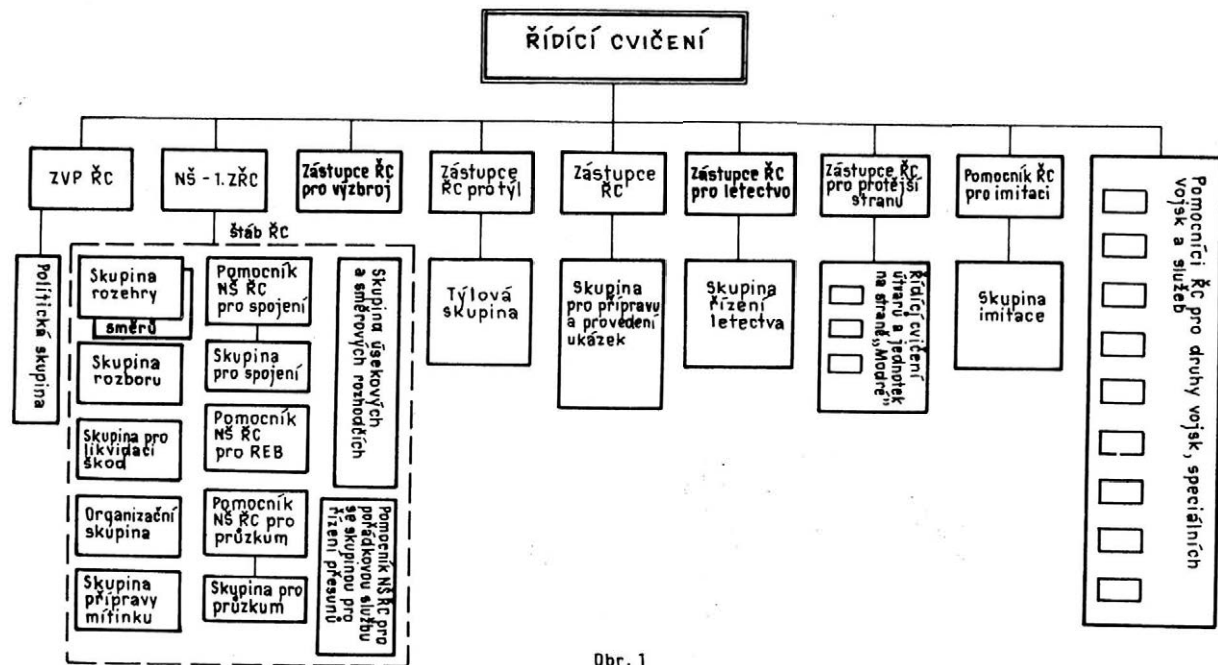
- zástupce řídícího pro protější stranu,
- zástupce řídícího cvičení pro letectvo, týl a výzbroj,
- pomocníci řídícího cvičení pro druhy vojsk, speciální vojska a služby,
- pomocník řídícího cvičení pro imitaci.

Do ŘC je možné zařadit i jiné funkcionáře, např. k zabezpečení ukázek apod. Je účelné vytvářet i skupinu směrů za cvičícími svazky, útvary, posílovými prostředky vybavenou předepsanými spojovacími prostředky (neutajené, utajené telefonní i šifrové spojení), která může pracovat samostatně, nebo jako součást skupiny rozehry. Možné složení ředitelství cvičení na ukázkovém divizním taktickém cvičení — viz obr. 1.

Povinnosti jednotlivých funkcionářů ředitelství cvičení jsou uvedeny v Pomůcce k přípravě a řízení vševojskových taktických a velitelsko-štábních cvičení v terénu, kterou vydala správa bojové přípravy MNO, a proto se touto otázkou nebudu zabývat.

Je nutné, aby generálové a důstojníci určení do ŘC a RS znali požadavky bojových řádů, předpisů, zásady a normy přípravy druhů vojsk i speciálních vojsk a základní dokumenty pro bojovou přípravu.

Vlastní řízení cvičení musí vytvářet pro cvičící takové podmínky, které se maximálně přibližují bojovým, nedovolit jejich

Obr. 1

zlehčování a zjednodušování. Je zapotřebí, aby příslušníci rozhodčí služby znali bojové možnosti útvarů (jednotek) a povinnosti těch velitelů, ke kterým jsou určeni, jakož i možnosti a způsoby bojového použití výzbroje i bojové techniky v různých druzích boje. Musí být schopni přijímat správné závěry k činnosti cvičících velitelů, štábů, vojsk a objektivně je hodnotit, projevovat vysokou náročnost v otázkách kázně, při plnění bezpečnostních opatření, ochrany státního a vojenského tajemství i ochrany majetku, zevšeobecňovat a předkládat štábu ředitelství cvičení materiály o činnosti cvičících velitelů, štábů i vojsk pro všeobecný rozbor cvičení a uskutečňovat dílčí rozbor.

Ředitelství cvičení je např. vůči cvičícímu velitelství svazku v úloze nadřízeného štábu. Proto je třeba, aby důsledně (s využitím důstojníků směrů i druhů vojsk a týlu) vyžadovalo všechna hlášení a vydávalo bojové rozkazy (předběžná bojová a odborná nařízení) ve stanovených lhůtách.

Se zahájením cvičení a po doručení taktického námětu kontrolují příslušníci ŘC a rozhodčí u velitelů i štábů činnost funkcionářů, která vyplývá z výchozí situace. Vedou cvičící k samostatnosti a iniciativě, rozvíjejí v nich umění předvídání vývoje a předem určovat charakter možného boje i pravděpodobné úkoly, učí je plnit funkční povinnosti. Ve stanovených lhůtách informují o výsledcích své činnosti štáb ředitelství cvičení (zpravidla v době určené pro přípravu rozehry na další den nebo po ukončení jednotlivých období cvičení).

Po doručení nebo vydání bojového rozkazu (předběžného bojového nebo bojového nařízení) kontrolují činnost velitelů a štábů, učí je správné organizaci a plnění všech opatření k přípravě boje v plném rozsahu včetně hlubokého ujasnění úkolu a hodnocení situace. Zvláštní pozornost věnují práci velitelů a štábů v terénu k upřesnění přijatého rozhodnutí a organizaci součinnosti. V souladu se situací je učí konkrétnosti, včasnému předávání bojových úkolů a nařízením vojskům, úplnému a kvalitnímu zpracování bojových dokumentů a všestrannému zabezpečení boje.

Rozhodnutí velitelů cvičících stran schvaluje řídící cvičení na místech velení příslušných velitelů. V případě, kdy nemůže řídící cvičení vyslechnout obě strany, vyslechne rozhodnutí jedné ze stran náčelník štábu ředitelství cvičení nebo zástupce řídícího cvičení pro protější stranu a informuje řídícího cvičení. Rozhodnutí, která jsou přijímána v průběhu boje, hlásí cvičící velitelé a vojskoví rozhodčí osobně řídícímu cvičení.

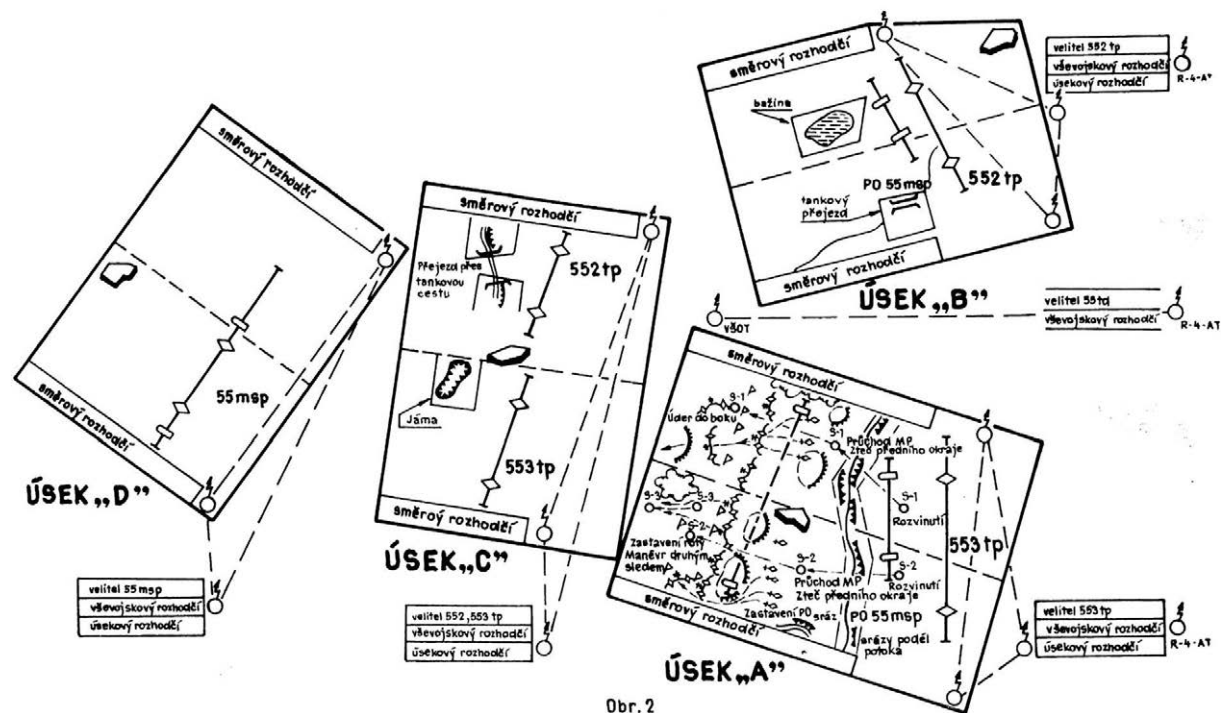
Řídící cvičení rozehrává bojovou činnost v každém období cvičení na základě rozhodnutí cvičících velitelů a jimi vydávaných nařízení i skutečné činnosti vojsk. K přípravě a uskutečnění rozehry využívá příslušníky ŘC a RS. Stanovený způsob rozehry bojové činnosti je zakreslován do mapy a upřesněn v terénu. Na základě toho vydá řídící cvičení štábu ŘC a rozhodčí službě potřebná nařízení k jejímu vykonání. V souladu s těmito nařízeními zabezpečují úsekoví rozhodčí rozehrávání bojové činnosti útvarů a jednotek ve svých úsecích a vhodnými opatřeními vytvářejí cvičícím odpovídající situaci. Pokyny úsekových rozhodčích předávají cvičícím velitelům vojskoví rozhodčí. Kontrolou a zabezpečením jejich splnění jsou pověřeni směroví rozhodčí.

Ze zkušeností vyplývá, že centralizované řízení cvičení vyžaduje ponechat větší samostatnost úsekovým a vojskovým rozhodčím.

Význam **úsekové rozhodčí služby** spočívá v tom, že řídící cvičení jejím prostřednictvím může účinněji prosadit splnění cílů cvičení podle skutečné situace a rozhodnutí cvičících velitelů. V případě, že jednotka bude vést boj v souladu s bojovým řádem, správně reagovat na činnost nepřítelů, terénní podmínky atd., je jí přiznán úspěch. Nebude-li však tuto činnost uskutečňovat správně, bude zastavena, bude ji nahrazeno vyřazení potřebného množství bojové techniky (tanků, OT apod.) i vojáků a úspěch rozhodčí přízná protější straně.

Aby tyto úkoly mohla úseková rozhodčí služba plnit, je nutné již při přípravě cvičení zpracovat zámysl a schéma použití rozhodčí služby pro průběh celého cvičení. Na schématu je vhodné vyjádřit počty úseků i směrů v jednotlivých úsecích, hlavní obsah kontroly a rozehry typických situací a složení úsekové rozhodčí služby. Možné schéma úsekové rozhodčí služby na ukázkovém divizním taktickém cvičení — viz **obr. 2**.

Zkušenosti z ukázkového divizního taktického cvičení potvrzují, že je účelné, aby byli úsekoví rozhodčí označeni např. bílou páskou s písmenem „U“ a měli k dispozici vyprošťovací i spojovací prostředky (R-4-AT, RF-10), zdravotnické i dopravní vozidlo a byli určeni z počtu vševojskových důstojníků, jejichž vojenská hodnota není nižší než rozhodčích u cvičících pluků. Jejich hlavní povinností je zabezpečit rozehru boje stran v souladu s rozhodnutím cvičících velitelů, skutečně vzniklou situací a na základě pokynů řídícího cvičení. Ke splnění úkolů úsekového rozhodčího na jednotlivých směrech a místech je vhodné

určit 2 až 3 směrové důstojníky (označit je bílou páskou s písmenem „S“), které vybavit spojovacími prostředky (RF-10) pro spojení s úsekovým rozhodčím a tříbarevou svítilnou. Rovněž se nám osvědčilo přidělit jim skupinu vojáků k vyznačení nebezpečných míst a další skupinu k řízení postupu jednotlivých stran (vybavenou svítilnami, bílými a červenými prapory o rozměru 1 x 1 m). Signály pro řízení postupu jednotlivých stran jsme zvolili tak, aby byly co nejjednodušší. (Při vztyčení a mávání červeným praporem byl zastaven postup strany „Červené“, při vztyčení a mávání modrým praporem byl zastaven postup strany „Modré“).

Úsekového rozhodčího je zapotřebí podřídit řídicímu cvičení a náčelníkovi štábu

ředitelství cvičení a směrového rozhodčího úsekovému rozhodčímu. Protože jejich povinnosti jsou známé a navíc je uvádí ve svém článku plukovník Ing. Karel Kuba, nebudu se jimi zabývat.

Tato organizace ředitelství cvičení a rozhodčí služby se nám při ukázkovém divizním taktickém cvičení plně osvědčila. Byla dodržena zásada, aby ředitelství cvičení tvořil štáb ZVO a rozhodčí službu štáb armády. Diferencovaným výběrem příslušníků štábu armády (k odpovídajícím cvičícím funkcionářům svazku) jsme zabezpečili řízení a ovlivňování činností přímo podřízených. Např. velitel armády byl rozhodčím u velitele svazku, NPO armády u NPO svazku atd.

Příprava a řízení vševojskových taktických cvičení obsahuje komplex opatření, která zabezpečují kvalitní splnění učebních úkolů a cílů. Stále výrazněji působí nové požadavky zvláště v oblasti tvorby cvičení. To klade vyšší nároky především na dokonalou přípravu řídicích orgánů. Jde zejména o rozšiřování nových forem a metod vševojskového boje i použití druhů vojsk. Nejúčinnějším prostředkem k získání správ-

ných návyků jsou a budou praktická zaměstnání, která vrcholí v jejich nejvyšší formě — taktickém cvičení. Ta nám umožňují na základě získaných teoretických znalostí utvářet schopnosti velitelů štábů a vojsk a vedení soudobé operace a boje. Toho však lze dosáhnout jen za předpokladu dokonalé přípravy cvičení — řídicích dokumentů a řídicího aparátu.